

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ר' ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

לפני כב' השופט שאול שוחט, סגן נשיא, אב"ד
כב' השופטת עינת רביד
כב' השופט נפתלי שילה

מעוררים 1. ר' מ' (חסוי)
2. א' ע'

נגד

משיבים 1. עו"ד וילי יצחקי, מנהל העיזבון
2. ב' ע'
3. ר' ע'
4. פ' מ'

פסק דין

השופט נפתלי שילה :

לפנינו ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה מיום 15.1.19 (כב' השופטת שפרה גליק) שפסק למנהל העיזבון שכר טרחה בגובה של 4% משווי העיזבון, בסך כולל של מעל 1.14 מיליון ₪.

א. רקע עובדתי

1. המנוח א' מ' ז"ל (להלן: "המנוח"), נפטר ביום 5.10.05. ביום 20.6.06 מונה שני מנהלי עיזבון זמני, אחד מהם הוא המשיב 1 (להלן: "מנהל העיזבון"). ביום 12.2.08 מונה מנהל העיזבון, למנהל עיזבון קבוע ויחיד.

2. ביום 24.2.08 נפסק לשני מנהלי העיזבון הזמניים, שכר טרחה ביניים בגובה של 150,000 ₪ בתוספת מע"מ.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 19-01-76833 ר' ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
3. ניהול העיזבון נמשך על פני יותר מעשר שנים והעיזבון כלל נכסים רבים.
4. עם סיום ניהול העיזבון, הגיש מנהל העיזבון בקשה לפסיקת שכר טרחתו (להלן: **"הבקשה"**). בבקשתו ציין מנהל העיזבון, כי הטיפול בעיזבון היה מורכב ומסובך ולאור מחלוקות רבות ביותר בין היורשים שהערימו קשיים בלתי פוסקים, הוא נאלץ להשקיע מאמץ מיוחד ומספר עצום של שעות עבודה. לטענתו, שווי העיזבון שכלל נכסי נדל"ן רבים, עומד על מעל 28 מיליון ₪.
5. מנהל העיזבון פירט בהרחבה בבקשה את היקף פעולותיו שכללו אף התדיינויות משפטיות ענפות וטיפול בערעורים ובבקשות רשות ערעור שהוגשו ע"י חלק מהיורשים. מנהל העיזבון עתר לשכר טרחה בהיקף של 4% משווי העיזבון, בסך כולל של 1,275,688 ₪ בתוספת מע"מ.
6. המערערים בהליך דנן הגישו התנגדות לבקשה. לטענתם, רוב הנכסים שפרט מנהל העיזבון בבקשה לא היו שייכים למנוח אלא לצדדים שלישיים. בנוסף, המערערים טענו כי מחצית מרכוש המנוח שייך לאלמנתו (המערערת 1, להלן: **"האלמנה"**) מכוח חזקת השיתוף, כי יש להפחית משווי העיזבון את גובה החובות, כי הערכות שווי הנכסים אינן נכונות ומנהל העיזבון לא השקיע מאמץ מיוחד אלא דווקא פעל לעיכוב חלוקת העיזבון. לטענתם, שכר הטרחה המגיע למנהל העיזבון בנוסף לשכר הביניים ששולם למנהלי העיזבון הזמניים, עומד על 67,428 ₪ לכל היותר.
7. בהמ"ש קמא קיבל את הבקשה ברובה. בין היתר נקבע בהחלטתו (להלן: **"ההחלטה"**) כי בחישוב גובה העיזבון לצורך פסיקת שכר טרחה, אין להפחית את החובות ו**"העובדה שקיימים חובות בעיזבון בעת פטירתו של המוריש יכולה להיות מובאת בחשבון לכל היותר בעת פסיקת שיעור שכר הטרחה של מנהל העיזבון"**. בהמ"ש ציין כי קבלת עמדת המערערים **"יכולה להביא לתוצאה אבסורדית"** לפיה אם חובות העיזבון זהות לגובה נכסי העיזבון, לא יקבל מנהל העיזבון כל שכר טרחה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

8. בהמ"ש דחה את טענת המערערים שחלק מהנכסים אינם חלק מעיזבון המנוח. ביחס לדירה
ברח' ---- ב---- נקבע, כי היא הייתה שייכת לעיזבון המנוח ביום פטירתו "ודי בכך כדי
להכלילה בשווי העיזבון". בנוסף, נקבע כי ככל שהאלמנה הייתה סבורה שמגיע לה מחצית
מהעיזבון מכוח חזקת השיתוף, היה עליה להגיש תובענה מתאימה והיא לא עשתה כן ולכן
אין מקום להעלות טענה זו במסגרת בקשה לשכר טרחה. בהמ"ש ציין גם, כי במסגרת תיק
ניהול העיזבון הוגשו כ- 140 בקשות וכן הליכים נוספים וערעורים וכי "לאורך כל ניהול
העיזבון "זכה" מנהל העיזבון לחוסר שיתוף פעולה מצדם של חלק מהמשיבים אשר
הערימו עליו קשיים שלא לצורך אשר בגינם נדרש להשקיע מאמץ מיוחד וזמן רב, הרבה
יותר מאשר היו נדרשים לו היה זוכה לשיתוף פעולה מצדם".
9. בהחלטה נקבע כי: "מנהל העיזבון נקט בהיקף נרחב וחריג של פעולות לאורך כל ניהול
העיזבון ועשה כל שלאל ידו כדי לקדם את ניהול העיזבון ולפעול לחלוקת נכסי העיזבון
ליורשים. בנסיבות אלה ברור לכל כי מגיע למנהל העיזבון שכר טרחה בשיעור של 4%
משווי העיזבון". לפיכך, נפסק למנהל העיזבון שכר טרחה בסך של 1,039,301.68 ₪ בתוספת
מע"מ, בקיזוז סך של 75,000 ₪ ששולם למנהל העיזבון כשכר ביניים.
10. המערערים – שהם אלמנת המנוח באמצעות אפוטרופא ואחד מילדי המנוח – לא השלימו
עם ההחלטה והגישו ערעור. שלושת ילדיו הנוספים של המנוח, לא נטלו חלק בדיון בבקשה
בבית המשפט קמא ואף לא בהליך דן.
- ב. תמצית טענות המערערים**
1. בהמ"ש קמא טעה בשלושה עניינים: בקביעת שווי העיזבון, בקביעת גובה שכר הטרחה
ובסכום הקיזוז בגין שכר טרחת הביניים.
2. ביחס לקביעת שווי העיזבון בסך של 25,982,542 ₪ - טעה בהמ"ש שעה שהתעלם מיתרת
החובה, התעלם מכך שלא למנה מחצית מנכסי המנוח לאור חזקת השיתוף ומכך שמנהל
העיזבון כלל אף את כספי קופות גמל שמהווים נכס לבר עיזבון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 19-01-76833 ר' ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

3. לא ניתן להתעלם בקביעת שווי נכסי העיזבון, מחובות העיזבון. שהרי, היורשים מקבלים רכוש נטו, לאחר פירעון החובות ומדוע שישלמו לפי חישוב ברוטו, הכולל חובות?
1
2
3
4. האלמנה והמנוח נישאו לפני יום 1.1.74 ולכן חלה עליהם חזקת השיתוף. המשמעות היא שהאלמנה "זכתה" במחצית הנכסים עוד בחייו של המנוח ומשהיו לה זכויות קנייניות למחצית הנכסים עוד בחיי המנוח, ברור כי בעת פטירתו לא יכולים נכסיה שלה להפוך לפתע חלק ממסת הנכסים של העיזבון". מנהל העיזבון לא מונה לטפל ברכוש האלמנה ואין מקום לפסוק לו שכר טרחה באחוזים מתוך מה שאינו כלול בעיזבון. המערערים מפנים לפסק דין שניתן בבית המשפט לענייני משפחה בירושלים בת"ע 42545/99 עו"ד קדמי נ' עוזי אליאס ואח' (12.5.09) שבו קוזזו החובות משווי העיזבון לצורך פסיקת שכר הטרחה.
4
5
6
7
8
9
10
11
5. טעה בהמ"ש קמא כשכלל במסגרת נכסי העיזבון קופת גמל וקרן השתלמות, למרות שמדובר בנכסים לבר עיזבון בהתאם לסעיף 147 לחוק הירושה תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק הירושה").
12
13
14
15
6. טעה בהמ"ש קמא, שעה שהחשיב נכסים ששייכים לצדדים שלישיים כגון לילדי ונכדי המנוח, כחלק מנכסי העיזבון. זאת, במיוחד שעה שבבקשות קודמות שמנהל העיזבון הגיש (בקשה 20 ובקשה 47) ביחס לבניין ברח' ה--- ב--- (להלן: "הבניין") הוא אזכר רק שתי דירות ולא שבע דירות כפי שהוא טען בבקשתו לשכר טרחה סופי. בבניין היו למנוח רק 18% מהנכס. בנוסף, בהחלטת כב' השופט שנהב ביום 8.2.07 נקבע כי "הדירה ברח' --- תהיה של האמא" ולכן ברור שדירה זו לא שייכת לעיזבון. החלטה זו ניתנה, מאחר שעל שם המנוח היו רשומות שתי דירות ב--- והוסכם כי לאור חזקת השיתוף, האם תקבל דירה אחת.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
7. טעה בהמ"ש קמא שעה שאימץ את חוות הדעת השמאיות מטעם מנהל העיזבון ולא אימץ את חוות הדעת מטעם המערערים ואף כשלא הפחית את ההוצאות שהוצאו מקופת העיזבון לצורך השבחת דירת הפנטהאוז בבניין.
25
26
27
28

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

8. מנהל העיזבון לא השקיע מאמץ מיוחד בניהול העיזבון אלא דווקא עיכב את חלוקתו. הוא
סיכל עסקאות של העיזבון ונמנע מהשכרת דירות העיזבון. לכן, לא מגיע לו יותר משלושה
אחוזים משווי העיזבון ויש לקזז את מלוא התשלום בסך של 150,000 ₪ שנפסק כשכר
ביניים בצירוף מע"מ והצמדה כחוק. סך הכול, היתרה המגיעה למנהל העיזבון עומדת על
54,365.33 ₪ בלבד.
- ג. **תמצית טענות מנהל העיזבון**
1. מדובר בעיזבון מורכב וחריג "והיקף בלתי נתפס של מחלוקות בין היורשים... שהביאו יחד
להכבדה ניכרת על ניהול העיזבון". ניהול העיזבון נמשך מעל עשר שנים ודרש אלפי שעות
עבודה של מנהל העיזבון. על פי הפסיקה, התערבות ערכאת הערעור בפסיקת שכר הטרחה,
תיעשה רק במקרים חריגים ויוצאי דופן.
2. חלק נכבד מנכסי העיזבון לא היו רשומים פורמאלית ע"ש המנוח אלא ע"ש האלמנה,
הילדים והנכדים ואולם, לא הייתה מחלוקת שהם מהווים חלק מהעיזבון. היורשים חתמו
עוד בחודש מאי 2006 על הסכם לחלוקת העיזבון, תוך שהם מתייחסים במפורש בהסכם גם
לדירות שהיו רשומות ע"ש הילדים או על שם חברה בבעלות האלמנה והם הסכימו שדירות
אלו יהיו חלק מהעיזבון לצורך החלוקה בין היורשים (להלן: "**ההסכם**"). ההסכם אף קיבל
תוקף של החלטה ומנהל העיזבון טיפל בכלל הנכסים, תוך הסכמה מפורשת של הילדים
והאלמנה ובהתאם להנחיות בהמ"ש. טענת המערערים שיש להתעלם מנכסים אלו, נגועה
בחוסר תום לב משווע.
3. אין לקזז משווי נכסי העיזבון חובות או התחייבויות של העיזבון. מנהל העיזבון אף טיפל
בפירעון של חובות אלו והוא זכאי לשכר טרחה גם בגין טיפולו בהסדרת תשלום החובות. לו
התכוון המחוקק לקבוע כי שווי נכסי העיזבון יחושב לאחר ניכוי החובות, הוא היה קובע
זאת במפורש. אם תתקבל עמדת המערערים, הדבר יהווה תמריץ שלילי ואנשי מקצוע לא
ייטלו על עצמם טיפול בעיזבון שיש לו חובות רבים. כשם שכונס נכסים מקבל את שכרו
בהתאם לשווי הנכס ולא מופחתת ממנו יתרת חוב המשכנתא, הוא הדין בשכר טרחה של
מנהל עיזבון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
4. כספי קופות הגמל לא היו חלק מהנכסים הכספיים שפורטו כחלק מנכסי העיזבון בבקשה, לצורך חישוב שכר הטרחה.
5. לא נפלה כל שגגה בחוות דעת השמאיות שהוצגו מטעם מנהל העיזבון והמערערים אף לא ביקשו את חקירת השמאי מטעם מנהל העיזבון. לעיתים חוות הדעת מטעם מנהל העיזבון היו נמוכות יותר מחוות הדעת השמאיות שהוגשו מטעם המערערים.
6. בדיון שהתקיים בערעור, הסכים מנהל העיזבון להפחית את מלוא שכר טרחה הביניים ששולם, בסך של 150,000 ₪ (עמ' 15 שורה 12). פרט להפחתה זו, הוא מבקש לדחות את כל טענות המערערים ולהותיר את ההחלטה על כנה.
- ד. **דיון והכרעה**
1. כפי שנקבע בע"א 2886/00 הקרן לטיפול בחסויים נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נה(5) 62 (פסקה 6):
- "הלכה פסוקה היא 'כי אין בית המשפט נוטה להתערב בשכר הטרחה שנקבע לכונסי נכסים, מפרקים ודומיהם על ידי הערכאה הראשונה, אלא במקרים חריגים ויוצאי דופן... כאשר בית המשפט התערב בעניינים מסוג זה, היה זה באותם מקרים בהם טעה השופט קמא בעקרונות אותם הפעיל ולא באופן בו יישם את אותם עקרונות".
- ראו גם: בן נון וחבקיין, **הערעור האזרחי**, (מהדורה שלישית, 2012) בעמ' 500 וע"א 6166/07 **פלדמן נ' א.י.ע יובלים** (10.1.10).
2. במקרה דנן, אין כל עילה להתערב בהחלטת בהמ"ש קמא, שקבע שלמנהל העיזבון מגיע שכר טרחה בגובה של 4% בתוספת מע"מ משווי העיזבון, עקב המאמץ המיוחד שהושקע בטיפול בעיזבון. מדובר בעיזבון בעל נכסים רבים, ומנהל העיזבון טיפל בו יותר מעשר שנים. היה על מנהל העיזבון להתמודד עם קשיים רבים עקב התנהלות חלק מהיורשים ואין כל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

ספק כי הוא נדרש למאמץ מיוחד ולהיקף עבודה עצום, לצורך הטיפול בעיזבון. לפיכך, יש
לדחות את טענות המערערים בכל הנוגע לגובה אחוז שכר הטרחה שנפסק – ארבעה אחוז.
אין גם להתערב בקביעותיו של בהמ"ש קמא בכל הנוגע לאימוץ חוות הדעת השמאיות
מטעם מנהל העיזבון שלא נסתרו והמערערים אף לא ביקשו לזמן את השמאי לחקירה.
להלן נדון ביתר טענותיהם העיקריות של המערערים.

3. **(א) האם יש להפחית מחישוב שווי נכסי העיזבון את סכום החובות?** בתקנה 145 לתקנות
הירושה, תשנ"ח-1998 שדנה בשווי העיזבון לצורך קביעת שכר הטרחה, לא מצוין שיש
להפחית את חובות העיזבון, ונאמר רק ששכר הטרחה נגזר מ"שווי" הנכסים. אין
התייחסות לשאלה זו בתקנות. סבורני כי בצדק קבע בהמ"ש קמא, כי אם תתקבל עמדת
המערערים, עלול להיווצר מצב אבסורדי שלפיו לא ישולם כל שכר טרחה למנהל העיזבון או
רק שכר זעום, במקרה שבו גובה החובות שווה או כמעט זהה לשווי נכסי העיזבון. אם כך
ייגזר שכר הטרחה, ייווצר מצב שבו לא יהיו בעלי תפקיד שירצו ליטול על עצמם את ניהול
העיזבון. כמו כן, לעיתים הטיפול בפירעון החובות דורש זמן וידע ויש לתגמל את מנהל
העיזבון אף עבור טיפול בחלק "השלילי" של העיזבון. טיפול בהסדרת החובות או הפחתתם,
מייטיב כמובן עם היורשים.

4. ניתן להקיש לעניינינו מפסיקת שכר טרחה של כונס נכסים, במצב בו נכס השייך לשני בני
זוג נמכר לאחד מבני הזוג. למרות שבסופו של דבר נמכרת רק חצי דירה, נפסק ששכר
הטרחה ייגזר ממלוא שווי הדירה ולא רק ממחציתה.

ראו: שוחט ושאוה, **סדר הדין בבית המשפט לענייני משפחה**, (2009) בעמ' 309; רע"א
3302-07-11 עו"ד יהושע נ' שרה חריש (27.10.11); עמ"ש 38393-02-16 פלונית ואח' נ' רענן
מזרחי ואח' (16.3.17).

כמו כן, שעה שנמכרת דירה בכינוס נכסים ועל הדירה רובצת משכנתא, שכר הטרחה נגזר
משווי הדירה בהתאם לתמורה שהתקבלה מהקונה ולא נלקח בחשבון השווי "נטו" לאחר
סילוק המשכנתא.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

5. אכן, יש צדק בטענת המערערים כי בסופו של דבר, היורשים מקבלים את הנכסים בניכוי החובות ולכאורה אין זה הוגן שהאחוזים יחושבו מגובה העיזבון ברוטו, כולל החובות, שעה שהיורשים מקבלים את הנכסים נטו. ברם, הפתרון לבעיה אינו צריך לבוא באמצעות חישוב הנכסים נטו, אלא באמצעות הפחתת אחוז שכר הטרחה. על בית המשפט לקחת בחשבון את היקף עבודת מנהל העיזבון מחד ואת הסכום נטו שיקבלו היורשים. בית המשפט יאזן נתונים אלו, על מנת ששכר הטרחה יישקף תגמול הולם למנהל העיזבון ומאידך, לא ייווצר מצב בו שכר הטרחה ישאיר ליורשים נתח ירושה נמוך, שלא בפרופורציה מתאימה לשכר הטרחה. דהיינו, יש לוודא שמנהל העיזבון לא יהפוך בסופו של דבר לאחד היורשים או קרוב לכך, מבחינת היקף הכספים שיועברו אליו.
6. מנהל העיזבון פעל לפירעון החובות ולטענתו שלא הוכחשה, הוא נקט פעולות להקטנת חיובי העמלות והריביות בגין החובות (סעיף 32 לבקשה לפסיקת שכ"ט – מוצג 2 למוצגי המערערים). לכן, יש לתגמלו אף עבור פעולות אלו. לפיכך, במקרה דנן, מאחר שהחלק הארי של נכסי העיזבון הוא נדל"ן בשווי משמעותי שכל אחד מהיורשים קיבל, אזי ביחס לרכיב הכספי בלבד - שבהמ"ש קמא העריך אותו בסך של 4,486,080 ₪ - ייפסק שכר טרחה בגובה של 2% בתוספת מע"מ מסך זה ולא בגובה של 4% כפי שקבע בהמ"ש קמא.
7. **(ב) האם יש להפחית מחצית משווי העיזבון עקב חזקת השיתוף של האלמנה?** בדיון שהתקיים בבהמ"ש קמא ביום 8.2.07 טענה עו"ד נח, שהייתה האפוטרופוס של האלמנה, כי **"אני מתכוונת להגיש תביעה לפי חזקת השיתוף"** (עמ' 7 שורה 10). ברם, עד היום לא הוגשה ע"י האלמנה כל תביעה.
8. כידוע, חזקת שיתוף היא חזקה. כל חזקה ניתנת לסתירה. על מי שטוען לה, להוכיחה ובהעדר הסכמה, עליו להגיש תביעה. שעה שמדובר בתביעה כנגד עיזבון, כידוע, נטל ההוכחה הנדרש גדול יותר. כפי שנקבע בע"א 5774/91 יהלום נ' מנהל מס שבח, פ"ד מח (3) : 372
- "כאשר הלך אחד מבני הזוג לעולמו, בלי שעמד במועד כלשהו בחייו על זכויותיו על פי חזקת השיתוף בנכסים, ובלי שנתן ביטוי לרצונו לממשן, וזאת על אף הזדמנות סבירה**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ר' ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

שהייתה לו לעשות כן, כי אז יש לראותו כמוותר על זכותו להחיל עליו את חזקת השיתוף ולהכיר פורמאלית בזכויותיו על פיה, על כל המשתמע מכך (עמ' 377)... אם הייתה לו לבן הזוג הזדמנות סבירה לפעול למימוש השיתוף הנטען בנכסים והוא לא עשה כן, כי אז יש לראותו כאילו בחר לוותר על זכותו (עמ' 382)... הטעם לכך נעוץ בשיקולי מדיניות ראויה... הזכות לטעון לקיומן הן, בראש ובראשונה זכויותיו של בן הזוג עצמו... אין מקום אפוא, שעה שכן הזוג בחר שלא לנצל את ההזדמנות שעמדה לפניו ולא טען לשיתוף, לאפשר ליורשיו לטעון לשיתוף בשמו, שהרי בכך, למעשה, אנו מעבירים את זכות הבחירה האמורה לידיהם ומתעלמים מכך שכן הזוג עצמו בחר שלא לעמוד על זכויותיו הנטענות... כדי להקים את חזקת השיתוף נדרש... להוכיח מה היה אורח חייהם של בני הזוג. והנה אותם שניים, אשר על טיבם ואופיים של היחסים ביניהם מושתתת ונסמכת החזקה, אינם עוד בין החיים. אחרים (אפילו הם קרובי משפחה) הם אשר טוענים כיצד הסדירו את חייהם המשותפים, מה היה טיב יחסיהם ומהו משטר השיתוף שהנהיגו ביניהם, עניינים אשר מעצם טיבם מצויים, בראש ובראשונה, בידיעת בני הזוג עצמם (עמ' 385)... מקום שהייתה לבן הזוג הזדמנות סבירה לטעון לשותפות בנכסים והוא בחר שלא לעשות כן, יש לראותו כמוותר על הזכות לטעון להלכת השיתוף, ועל כן אין להתיר גם ליורשיו להעלות טענה זו במקומו (עמ' 387)".

ראו גם: ע"א 4696/90 פישלר נ' שיין (ניתן ביום 26.7.94); ע"א 177/87 וינפלד נ' מנהל מס שבח, פ"ד מד (4) 177.

9. לכן, משהאלמנה לא הגישה עד היום כל תביעה, לא ניתן לומר שאוטומטית, מחצית מזכויות המנוח שייכות לה. היה עליה להגיש תביעה ומשהיא וויתרה על הגשת התביעה ולא נפסק כי חלה חזקת השיתוף, היא לא יכולה לטעון כיום שמחצית מהעזבון שלה ואין להתחשב במחצית מהנכסים במסגרת מסת הרכוש לצורך קביעת שכ"ט מנהל העזבון. מה גם, שלא נסתרה טענת מנהל העזבון, שבפועל הוא טיפל במכלול הרכוש, כולל בזכויות הנטענות של האלמנה שלא הוכרו. לפיכך, יש לדחות אף טענה זו.

10. (ג) האם יש להפחית משווי העזבון נכסים שהיו רשומים בחיי המנוח ע"ש בני משפחה אחרים? ביום 10.5.06 נחתם "הסכם בין אחים לעניין עזבון מ' א' ז"ל". בהסכם מפורטים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 19-01-76833 ר' ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

- 1 נכסים שלא היו רשומים ע"ש המנוח אלא על שם בני משפחה אחרים. למרות זאת,
2 התייחסו כל ילדי המנוח לנכסים אלו בהסכם, כנכסי העיזבון והם חלקו אותם. ביחס
3 לבניין, היורשים חילקו את הדירות ביניהם ולכן ברור שהם ראו אותן כחלק מנכסי העיזבון.
4 כפי שהסביר מנהל העיזבון, המנוח ביצע רישומים ע"ש בני משפחה לצורכי תכנון מס
5 ומטעמים אחרים ואולם כל יורשיו ידעו והסכימו כי למרות הרישום הפורמאלי, נכסים אלו
6 מהווים חלק מהעיזבון. אין יסוד לטענת המערערים שלא מדובר בהסכם לחלוקת עיזבון
7 אלא עסקינן רק בהסכם "לעניין העיזבון" כאמור בכותרת ההסכם. שהרי, תוכן ההסכם
8 ומהותו הוא חלוקת נכסי העיזבון ואף בעמוד השני של ההסכם נאמר "שאר נכסי
9 העיזבון...". משהצדדים כללו בהסכם גם נכסים שלא היו רשומים ע"ש המנוח, ברור כי הם
10 ראו במכלול הנכסים חלק בלתי נפרד מהעיזבון.
11
- 12 11. ההסכם קיבל תוקף של החלטה ע"י בהמ"ש ביום 8.2.07 והיורשים לא יכולים להתנער
13 ממנו. מה גם, שכמפורט בבקשה, מנהל העיזבון פעל ביחס לכל אחד מהנכסים במסגרת
14 תפקידו. העובדה שבכמה בקשות לא ציין מנהל העיזבון את כל הנכסים (בקשה 20 ובקשה
15 47), לא גורעת מכך שמדובר בנכסי העיזבון וכולם פורטו בבקשה לפסיקת שכר טרחה.
16
- 17 12. המערערים מודים כי הדירה ברח' --- הייתה רשומה ע"ש המנוח ולכן היא הייתה חלק
18 מעיזבונו (סעיף 27 לערעור). העובדה שבדיון ביום 8.2.07 הסכימו הצדדים כי "הדירה ברח'
19 --- תהיה של האמא" והסכמה זו קיבלה תוקף של החלטה, לא גורעת מהעובדה כי גם
20 דירה זו הייתה במקורה חלק מהעיזבון במות המנוח ולכן יש להחשיבה כחלק מנכסי
21 העיזבון לצורך פסיקת שכר הטרחה.
22
- 23 13. שונה הדבר ביחס לדירה מס' 14 בבניין. ביחס אליה, הסכימו הצדדים – הסכמה שקיבלה
24 תוקף של החלטה בדיון הנ"ל – כי: "דירה מס' 14 המזוהה כדירה בת שלושה חדרים ברח'
25 --- היא דירת האם ואינה חלק מהעיזבון. להסיר ספק, זכויות הבנייה של חדר עלייה
26 לגג וזכויות בנייה שמעל דירה 14 הם חלק מנכסי העיזבון".
27
- 28 14. מכאן, שקיימת הסכמה והחלטה שיפוטית ביחס לדירה 14 בבניין, שהיא לא חלק מהעיזבון
29 ולכן לא ניתן היה לכלול אותה במסגרת נכסי העיזבון. אם מנהל העיזבון טיפל בדירה, ייתכן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ר' ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

- 1 שהוא זכאי לשכר ראוי בגין הטיפול בה במסגרת אחרת ואיני קובע דבר בעניין זה. ברם,
2 משנקבע שדירה ספציפית זו אינה חלק מהעיצוב עוד בתחילת הדרך, לא ניתן להחשיבה
3 כחלק מנכסי העיצוב. ודוק: רק ביחס לדירה 14 בבניין נקבע והוסכם שהיא אינה חלק
4 מהעיצוב ולא נאמר כך ביחס לדירה בר' ---. מכאן, שהיה ברור שדירת --- היא חלק
5 מהעיצוב ובמסגרת חלוקתו, היא תועבר לאם.
6
- 7 **15. (ד) הצורך בהפחתת שכר הביניים וקופת הגמל** – כאמור, מנהל העיצוב הסכים בדיון שיש
8 להפחית את מלוא שכר הביניים ששולם ולא רק את חלקו שלו ולכן, יופחת הסך של
9 150,000 ₪ בתוספת מע"מ ובתוספת הצמדה.
10
- 11 **16.** כמו כן, ככל שבתחשיב הכספים נכללה גם קופת הגמל היא תופחת, מאחר שמדובר בנכס
12 לבר עיצוב לפי סעיף 147 לחוק הירושה. מאידך, קרן השתלמות אינה בגדר נכס לבר עיצוב
13 והיא חלק מנכסי העיצוב. קרן השתלמות אינה נכס שיש לשלם עקב מותו של אדם, עקב
14 חוזה ביטוח או קופת קצבה או קופת תגמולים ואין היא בגדר "עילה דומה" כמשמעותה
15 בסעיף זה. אין מדובר ברכיב שהוא חלק ממערך הביטחון הסוציאלי אלא בסוג של חיסכון
16 שנהנה מהטבת מס. (ראו: ש. שילה, **פירוש לחוק הירושה**, כרך שלישי, עמ' 401-405).
17
- 18 **ה. העולה מן המקובץ:**
19
- 20 הערעור נדחה ברובו. שכר הטרחה יופחת ברכיבים אלו בלבד:
21
- 22 **א.** שכר הטרחה בגין הרכיב הכספי בלבד יעמוד על 2% בתוספת מע"מ.
23 **ב.** ככל שברכיב הכספי של שווי העיצוב נכללה קופת הגמל, היא תופחת.
24 **ג.** יופחת שווי דירה 14 בבניין, שעל פי ההחלטה מיום 8.2.07, לא מהווה חלק מהעיצוב
25 והיא שייכת לאלמנה.
26 **ד.** יופחת מלוא הסך של 150,000 ₪ ששולם כשכר ביניים בצירוף מע"מ והצמדה כחוק.
27
- 28 כמו כן, המערערים ישלמו למנהל העיצוב הוצאות בסך של 10,000 ₪ בגין הליך זה.
29 יתרת הערובה שהופקדה על פירותיה, תושב למערערים באמצעות בא כוחה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ר' ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

1

2

לש' של

3

4

5

6

השופט שאול שוחט, סגן נשיא, אב"ד:

7

8

אני מסכים.

9

לש' של

10

11

12

13

14

השופטת עינת רביד:

15

16

אני מסכימה

לש' של

17

18

19

20

21

22

ניתן היום, כ"ב חשוון תש"פ, 20 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.

לש' של

לש' של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 76833-01-19 ר' ואח' נ' י' ואח'

20 נובמבר 2019

עינת רביד, שופטת

נפתלי שילה, שופט

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא

1

2

3

4

שאול שוחט, שופט, סגן הנשיא